

KABINET HAVEL - Úsvit v Čechách

cyklus diskusí s kritickou reflexí současné české společnosti

listopad 2008 - listopad 2009

www.usvitvcechach.cz

ČESKÁ ZKUŠENOST - o směřování české společnosti mezi lety 68-89

On-line rozhovor s IVANEM MEDKEM

3. prosince 2008 14:00-15:00 hod., webové stránky týdeníku Respekt

Diskutovat na téma směřování české společnosti mezi lety 1968-1989 i kritické reflexe současné české společnosti jste mohli diskutovat s Ivanem Medkem, hudebním kritikem, redaktorem a publicistou.

Ivan Medek 1925 se nejprve věnoval hudbě, studoval skladbu a hudební teorii na pražské konzervatoři. Po válce byl manažerem komorního orchestru dirigenta Václava Talicha, v 50. a 60. letech pracoval v České filharmonii, do podpisu Charty 77 pak pracoval jako organizátor koncertů, koncertní jednatel, dramaturg a redaktor hudebního vydavatelství Supraphon. Po podpisu Charty 77 vystřídal různá zaměstnání (sanitář, umývač nádobí, šatnář). V roce 1978 po řadě výslechů a přepadení Státní bezpečností emigroval do Rakouska a až do roku 1990 byl spolupracovníkem rozhlasových stanic Hlas Ameriky a Svobodná Evropa. Po roce 1989 se stal poradcem České filharmonie, poradcem ministra kultury, předsedou Federální rady pro rozhlasové a televizní vysílání. Od února 1993 do února 1996 byl ředitelem odboru vnitřní politiky Kanceláře prezidenta republiky, od 1. 3. 1996 do konce roku 1998 byl vedoucím Kanceláře prezidenta republiky. Napsal vzpomínkovou knihu *Děkuji, mám se výborně* a vyšly také jeho rozhlasové komentáře *Jak to vidím*.

On-line rozhovor navazuje na cyklus diskusí pořádaných Masarykovou univerzitou, Divadlem Husa na provázku a občanským sdružením DIALOG centrum, o.s. pod názvem "KABINET HAVEL - Úsvit v Čechách", který je věnován reflexi současné české společnosti u příležitosti dvacátého výročí listopadových událostí roku 1989 a poběží od listopadu 2008 do listopadu 2009. Cyklus začal 8. listopadu 2008 diskusí "Prolog s Václavem Havlem". Více na www.usvitvcechach.cz.

(On-line rozhovor je hodinový, je tedy časově ohraničen, proto výběr dotazů a také rozsah odpovědí je na odpovídajícím. Rozhovory podléhají pravidlům diskusního fóra uvedeným v obchodních podmínkách.)

"Zdá se, že málokdy v poslední době dával společenský systém tak otevřeně a bez zábrán příležitost uplatnit se lidem ochotným hlásit se kdykoli k čemukoli, pokud jim to přináší užitek; lidem bezzásadovým a bezpáteřným, ochotným z touhy po moci a osobním prospěchu udělat cokoli..." píše v roce 1975 Václav Havel Gustavu Husákovi. Změnil se v tomto nějak společenský systém?

Kabinet Havel ()

Společenský systém se změnil, ale myšlení ne.

(Odpovězeno: 03.12.2008 14:05) Ivan Medek

Politický režim před rokem 1989 v lidech systematicky aktivizoval a rozvíjel to nejhorší - sobectví, pokrytectví, lhostejnost, zbabělost, strach, rezignaci, touhu osobně ze všeho vyklouznout bez ohledu na obecné následky. Je to v nás pořád zakořeněné nebo jsme se toho během dvaceti let zbavili?

Kabinet Havel ()

Je to v nás zakořeněné, jen se stydíme k tomu přiznat. Zbavujeme se toho s krajním úsilím, a ne vždy upřímně. Dvacet let je příliš krátká doba.

(Odpovězeno: 03.12.2008 14:10) Ivan Medek

Co dělá s lidmi a z lidí systém založený na strachu a apatii?

Kabinet Havel ()

Takový systém, a moje generace prožili dva, dělá záměrně lidi závislými. Mnozí jsou pak velmi ustrašení a apatičtí, tížádství se dají koupit, skutečně nezávislí a stateční se vystavují perzekuci.

(Odpovězeno: 03.12.2008 14:13) Ivan Medek

Co bylo uděláno pro mravní a duchovní obrodu společnosti po změně režimu v roce 1989?

Kabinet Havel ()

Morální ozdravení je věcí výchovy, především v rodině, ve škole. Tady se udělalo málo, ne-li nic. Kritéria úspěchu zůstala bohužel stále stejná: peníze a moc. Aspoň tak se to většinou jeví. Na druhé straně znám mladé lidi, a nejen mladé, kteří jsou plni ideálů a podle nich nezištně a nadšeně jednají. Řeklo by se, že morální ozdravení je úkol pro církve, resp. pro církve. Měly také těsně po roce 1989 velký kredit ve společnosti. Dnes se mi zdá, že se hledající lidé a mravní poselství církví často míjejí.

(Odpovězeno: 03.12.2008 14:15) Ivan Medek

Co je dnes základním principem společenského uplatnění? Jací lidé se dostávají do popředí? A jak tomu bylo před rokem 1989?

Kabinet Havel ()

Dnes už se dostávají do popředí lidé, kteří musejí ve svém oboru něco umět. To je nesporné. Dříve byl rozhodující kádrový profil. Místo znalosti a charakteru se žádala konformita.

(Odpovězeno: 03.12.2008 14:16) Ivan Medek

Mají lidé víru v budoucnost, zájem o nadosobní hodnoty, věci veřejné a kultivovanou občanskou společnost? Čím se společnost rozvíjí, bohatne a kultivuje?

Kabinet Havel ()

Znám mnoho takových lidí, o kterých mluvíte, ale k tomu, aby se společnost jejich působením rozvíjela, bohatla a kultivovala, je ještě daleko.

(Odpovězeno: 03.12.2008 14:17) Ivan Medek

Čím se doba uplynulých dvaceti let mezi lety 1989 a 2009 zapíše do paměti společnosti?

Kabinet Havel ()

Bohužel řadou velkých snů, z nichž jen některé byly realizovány, a ještě delší řadou promarněných příležitostí.

(Odpovězeno: 03.12.2008 14:18) Ivan Medek

Kam směřuje česká společnost? Jaká bude její perspektiva a budoucnost v následujících dvaceti letech?

Kabinet Havel ()

Nejsem prorok, ale pokud se naše společnost nezboví oné podivné směsi malosti a nafoukanosti, lačnosti a lhostejnosti, neumím si nějakou výraznou změnu k lepšímu představit. Následující léta nás rozhodně postaví před výzvy, ne-li přímo zkoušky, v nichž se osvědčí vlastnosti jako skromnost, věčnost, statečnost.
(Odpovězeno: 03.12.2008 14:19) Ivan Medek

Vážený pane Medku, moc si Vás vážím a oceňuji i Váš rozhovor s názvem Chudí jsou na prvním místě. Zajímá mě Váš názor na nárůst mezilidské vzdálenosti. Je pryč doba, kdy lidé jezdili za pár korun společně do kempů, sportovali, bavili se, užívali si života přestože téměř nic neměli! Dnes se pořád rozevírají nůžky mezi nízkopříjmovou a vysokopříjmovou skupinou lidí, ekonomové a média záměrně mluví o nárůstu průměrné mzdy a ne o mediánu. Dvě třetiny lidí ale mají platy podprůměrné a znají jen jak život přežít, ne prožít. O dovolené na horách nebo u moře si mohou nechat jen zdát. Zvyšuje se agresivita ve společnosti, manažeři Čezu si odsouhlasují miliónové odměny a nikdo nic neřeší ve prospěch lidí. Lidé musí jezdit nakupovat do zahraničí, protože je u nás vše předraženo. Zajímalo by mě kde Vy vidíte příčinu a jestli cítíte nějakou šanci na změnu? Vidíte nějakou politickou stranu, která by Vám připadala, že pracuje ve prospěch lidí? Nebo souhlasíte s písní Karla Kryla Demokracie, kde se zpívá, že ti co lidi týrali je dnes vyhazují z práce a ti co kdysi kradli dnes kradou dvojnásobně? Děkuji Vám za odpověď a přeji Vám hodně zdraví!!!
Iva ()

Je pravda, že sociální nůžky se stále rozvírají. Materiální rozdíly byly ale i dřív, jen se o těch nejvyšších platech nesmělo mluvit. A v sociálně nivelizované společnosti je pochopitelně i menší závist. Věřím, že v budoucnosti taková strana pracující ve prospěch lidí vznikne. Myslím, že Karel Kryl přehání – ale byl to básník, a ten vidí věci vyhoceně.
(Odpovězeno: 03.12.2008 14:21) Ivan Medek

Vážený pane Medku,
Co by musela splňovat politická strana, kterou by jste Vy osobně mohl volit s dobrým pocitem. Děkuji za odpověď.
Rostislav Kmet (kmet.r@seznam.cz)

Musela by to být strana slušných a vzdělaných lidí, osobně skromných. Ale nevím, jestli by vyhrála volby!
(Odpovězeno: 03.12.2008 14:23) Ivan Medek

Vážený pane Medku! Chtěla bych Vám popřát hodně zdraví (a to i v mém sobeckém zájmu, protože jste pro mne nenahraditelná autorita) a taky moc poděkovat jako vnučka dvou dědečků ruských legionářů (jeden z nich Josef Dám režíroval hry Vašeho otce s ochotnickým souborem ve Vracově). Můj dotaz: který ze současných žijících hudebních skladatelů i zahraničních je Vám nejbližší? Děkuji
Ljuba Zhořová (lubazhor@seznam.cz)

Vážená paní, k vašim oběma dědečkům Vám gratuluji, vím, co je to, mít někoho takového v rodině. K Vaší otázce: Pierre Boulez, jeden z nejvšestrannějších současných hudebníků.
(Odpovězeno: 03.12.2008 14:23) Ivan Medek

Dobrý den, myslíte si stejně jako já, že tato společnost může být na mravní úrovni jako západní země nejdříve, až vymřou současní čtyřicátníci a starší? (tedy lidé, kteří si obecné mravní zásady vštěpovali ještě v době komunismu).
Karel ()

Mravní úroveň není otázka generace, to je úkol pro rodinu a školy. Výchova je věc především příkladů, vzorů.
(Odpovězeno: 03.12.2008 14:24) Ivan Medek

Dobrý den. Vážený pane Medku, jak se díváte na vznik nových politických stran? Nenahrává to stepeni prave te komunistické? Myslíte, ze je rozumne myslet si, ze se jednani a uvazovani komunistu zmenilo?
Milan Vrabel ()

Vznik nových politických stran samozřejmě nahrává komunistům. A nejednotnost a štěpení je vina a opakovaná chyba všech liberálních stran. Komunisté mají svůj stálý kádr voličů – antikomunisté jsou rozdrobení, nedokáží se dohodnout.
(Odpovězeno: 03.12.2008 14:26) Ivan Medek

Pane Medku, co byste vzkázal lidem, kteří dnes odmítají vládní kroky k zajištění bezpečnosti zemí euroatlantického prostoru (a tedy i České republiky)? Jaká je podle vás příčina toho, že lidé nevidí rozdíl mezi státem, jehož vojska k nám proniknou násilně, a státem, který s námi jedná o umístění svých vojáků jako s rovným partnerem (pokud bychom nesouhlasili, pak tady nebudou)? Jinak Vám děkuji za všechny Vaše rozhlasové příspěvky, které se k nám prodraly i přes clonu rušiček. Byla to od Vás velká práce, která nenachází a nenajde náležité ocenění, ale ujist'uji Vás, že se neztratila. Děkuji za vše.

Tomáš Richtar (tomas.richtar@volny.cz)

Máte pravdu, sami si bezpečnost nemůžeme zajistit. Ale lidé mají krátkou paměť a protestovat, když se to už smí, je snadné.

(Odpovězeno: 03.12.2008 14:28) Ivan Medek

Čím si vysvětlujete stále se větší podíl KSČM na moci? Je to chybou (chybami) ostatních politických stran? Měla by veřejnost dát více nahlas svůj nesouhlas s "návratem" komunistů anebo je to hlavně na politicích? Jak byste jednal? Jak daleko podle Vás došla česká společnost od roku 89 v sebereflexi?

Jakub Šimánek ()

KSČM měla být zakázána, to se teď ukazuje jasně. Ostatní politické strany jsou stále k ní stále laxnější, tolerantnější a neuvědomují si dostatečně, jaké představuje nebezpečí.

(Odpovězeno: 03.12.2008 14:29) Ivan Medek

Dobry den. Platí podle vas vzajemny vztah (i v souvislosti s minulostí), ze ten kdo se priklani k politice Zapadu = pravicak a zastance politiky Vychodu (take Rusko) = levicak?

Pavel Haler ()

Takhle bych se neodvážil zjednodušovat.

(Odpovězeno: 03.12.2008 14:30) Ivan Medek

Vážený pán Medek, srdečně Vás pozdravujem a prajem pevne zdravie. Moja otázka znie: Bach, Mozart, Beethoven, ktorý Vám je srdcu milší? Vráťte sa ešte k ČF? Ďakujem.

J. Vilhan (jvilhan@post.sk)

Mozart, jednoznačně! K České filharmonii? V 83 letech? To je pro mne dávno uzavřená kapitola.

(Odpovězeno: 03.12.2008 14:33) Ivan Medek

Odkaz: <http://respekt.ihned.cz/rozhovory/c1-35756790-s-ivanem-medkem-o-ceske-zkusenosti>